

Acta de l'Assemblea General Ordinària anual de la Societat Catalana de Geografia, 6 d'octubre del 2021

A les 17:30 de dimecres 6 d'octubre del 2021 i en segona convocatòria, s'ha reunit l'Assemblea General Ordinària de Socis i Sòcies de la Societat Catalana de Geografia (SCG) corresponent al curs 2020-21. Ateses les limitacions imposades per l'Institut d'Estudis Catalans seguint les recomanacions de les autoritats sanitàries en relació a les activitats presencials, la participació a l'Assemblea ha estat presencial però amb una capacitat màxima restringida a 62 assistents. El nombre de sòcies i socis presents ha estat de 26.

1. Paraules del president

El president Josep Oliveras adreça a l'Assemblea les paraules que es reprodueixen a continuació.

Benvolgudes associades i associats,

Iniciem l'Assemblea General Ordinària, que com al curs passat realitzem el mes d'octubre en comptes del juny, el mes habitual. L'any passat traslladàrem l'assemblea a l'octubre perquè teníem la ferma esperança que, un cop passat l'estiu, la pandèmia de la Covid-19 estaria de baixa i la podríem fer presencial, així ens podríem veure directament les cares sense pantalles interposades. No va ser possible i l'assemblea va ser per via telemàtica. Enguany varem creure que seria possible fer-la de forma presencial després de l'estiu, guardant les mesures sanitàries previstes pel PROCICAT. La reunió s'enllaçaria amb la presentació de dos llibres que tenen una estreta relació històrica, perquè de la dedicació de Pau Vila a la nova geografia regional ensenyada per Raoul Blanchard faria possible el naixement de la Societat Catalana de Geografia, amb una trajectòria de més de vuitanta anys, que el segon llibre a presentar esguarda.

Aquesta assemblea serà la darrera que un servidor presideixi i no vull fer aquí un resum de l'etapa dels nou anys de presidència. No pertoca. En bona part el llibre coordinat per l'Enric Bertran ja ho fa. Només assenyalaria que vaig agafar la presidència amb voluntat de continuar la bona tasca feta pels meus predecessors. Em vaig trobar en els inicis amb les conseqüències de la crisi econòmica del 2008, que ens va obligar a retallar despeses i a cercar ajuts complementaris,

que han estat possibles gràcies al propi IEC, amb els seus programes d'accions extraordinàries i de recerca, i a la col·laboració de la Diputació de Barcelona, col·laboracions que agraeixo profundament. Quan la crisi econòmica ja remedia, va esclatar amb força la crisi política motivada per la manca d'encaix entre l'Estat i Catalunya, una crisi que ens ha fet perdre molt de temps i energies, i que no està resolta. Per acabar-ho d'adobar, la crisi provocada per la pandèmia ens ha provocat una forta restricció de les activitats de la Societat, i em sap greu d'una manera especial, ja que hi havia accions que feien una especial il·lusió, com la d'arribar als 500 associats, a base d'unes campanyes personals, cosa que no s'ha pogut realitzar. S'han paralytitzat les sortides d'estudi, de tot un dia i les matinals, i ja fa dos anys que no es poden fer els tradicionals viatges de Setmana Santa, entre altres activitats que s'han estroncat.

Respecte al curs que acaba, i tema central d'aquesta intervenció, vull remarcar que al si de l'Institut que ens acull hi ha hagut una important renovació de l'equip de govern la presidència del qual, des de l'1 de setembre, ostenta la Teresa Cabré, acompanyada en les vicepresidències per Maria Corominas (sòcia nostra) i per Marta Prevosti. El nou secretari general és Àngel Messeguer. Aquest equip comportarà, de ben segur, una renovació en les formes i les actuacions que han caracteritzat l'IEC. Es proposen adaptar la institució als requeriments de l'època actual, volen ordenar i planificar els objectius i les accions, explicar-les, actuar amb transparència i retre comptes, a més a més de renovar la política de comunicació per canviar la percepció que es té de l'IEC.

En relació a les filials, creuen que són un actiu molt important de l'Institut. Pretenen estimular una col·laboració més estreta entre filials i seccions per realitzar accions conjuntes, així com un contacte més directe amb les seves presidències, i volen impulsar el canvi de denominació de les filials. Naturalment desitgem que aquest equip rector tingui molts encerts i que tot l'IEC i les seves societats en surtin beneficiats.

Pel que fa a les actuacions realitzades al si de la nostra Societat, vull destacar que de forma telemàtica hem anat fent les sessions mensuals per donar compte de diferents contribucions al coneixement geogràfic, sigui des de la perspectiva de la geografia històrica, de la docència a secundària, de la percepció i valoració de paisatges, de la geografia política, de la del turisme, o de l'agrària. Independentment de plantejar alguns dels greus problemes ambientals que la nostra societat està patint, com els incendis forestals o la implantació de les energies alternatives. Igualment hi va haver una interessant presentació de tesis doctorals que s'estaven preparant a les diferents universitats catalanes. Quatre de les sessions han estat taules rodones, que han tingut una notable audiència, sigui a través de la plataforma Zoom o per mitjà del canal YouTube de l'IEC. El nombre de visualitzadors per pantalla ha estat molt superior al de les sessions realitzades de manera presencial, comptant-se en algun cas prop d'un centenar de persones que han seguit les explicacions dels ponents, fossin associades o no. Fet que ens fa pensar en la necessitat de

continuar realitzant sessions en les quals l'assistència presencial es combini amb la virtual.

El mes de gener es va realitzar un curs Webinar sobre la Introducció al Cloud Computing i anàlisi de Big Data amb Google Earth Engine que va tenir un notable èxit i que possiblement es repeteixi en una altra ocasió; i de forma virtual es va celebrar "La nit de la Geografia". Aquesta darrera amb un "Quiz" geogràfic interuniversitari.

També es va presentar un llibre sobre la implantació i l'impacte del parc temàtic de Port Aventura, el número 89 de la revista *Treballs* dedicat a l'estudi del temporal Glòria. Un número coordinat per l'Anna Ribas i el David Saurí que ha tingut molt bona acceptació i que va ser també presentat en un acte de l'IEC organitzat per la Secció de Ciències i Tecnologia.

L'altra presentació d'un llibre va ser el de *La nova Geografia de la Catalunya postcovid*, que va tenir lloc de forma presencial el passat 29 de juny. Un llibre coordinat per Jesús Burgueño i que suposo que tots vosaltres ja coneixeu i valoreu. Ara caldrà fer campanya de vendes d'aquest llibre perquè sigui conegut per molta més gent i serveixi per visualitzar les opinions que tenen els i les professionals de la geografia sobre diferents problemàtiques i situacions del país en relació a la pandèmia. Aquest acte va tenir un nombrós públic assistent i serví perquè després d'un any i mig alguns de nosaltres ens veiéssim directament les cares i renovéssim la companyonia i l'amistat.

De la revista va sortir un altre número, el 90, el passat mes de desembre, i enguany només en sortirà un, ja que s'hauran publicat dos llibres. Aquest número serà de tipus miscel·lània i està previst surti a finals d'any.

En un altre ordre de coses, us anuncio que el soci Horacio Capel Sáez va donar tot els seu arxiu particular de correspondència de temes geogràfics a la nostra Societat. Igualment, la família de Lluís Casassas i Simó ens ha llegat els materials sobre treballs geogràfics del que va ser president de la nostra entitat. Cartes i papers que, tant del professor Capel com del president Casassas, han estat dipositats a l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, institució amb la qual hem de renovar el conveni vigent de col·laboració. Cal agrair la donació d'aquests importants llegats per conèixer la història de la nostra disciplina i al mateix temps a la Carme Muntaner per la seva inestimable ajuda en la conservació dels esmentats fons documentals.

Un altre tema per explicar és que l'any passat vàrem haver de recórrer als advocats perquè una anomenada "Societat Geogràfica de Catalunya" no utilitzés aquest nom per organitzar viatges i conferències. L'Oficina Espanyola de Patents i Marques ens va donar la raó. La societat esmentada va canviar el nom pel de "Societat Nova Geogràfica", encara que també en la seva publicitat solen afegir el complement "de Catalunya". Aquesta nova entitat està formada per amants dels grans viatges i hi participen algunes cares conegudes dels mitjans audiovisuals i empreses de viatges. En la seva presentació pública van manifestar la voluntat de col·laborar amb nosaltres. Amb el temps es veurà.

Cal també informar que EUGEO, que és l'organització europea que relaciona totes les societats geogràfiques, ha elegit la nostra entitat per poder acollir a Barcelona el congrés europeu de l'any 2023. Al si de la Junta ja s'ha format una comissió organitzadora que cercarà la col·laboració de tots els associats interessats i també dels departaments de Geografia de les universitats de l'àmbit català.

La pàgina web de la Societat ha estat de reformes, en passar de *l'Obrador Obert* a la finestra actual *scgeo.iec.cat*. *L'Obrador* pot continuar consultant-se pel valor dels seus materials, que són part de la nostra història. La nova pàgina enllaça amb les actualment existents, com és *L'Àgora de la geografia* i *Eines i recursos per a l'ensenyament de la Geografia*, i es demana que si algun soci-sòcia hi vol col·laborar per anar variant i millorant els continguts, es posi en contacte amb el vocal Jordi Ramoneda, que és qui de moment en porta la coordinació. Les nostres notícies arriben igualment a través de Twitter, Facebook i Instagram, i en general les consultes efectuades han estat semblants a les dels altres anys, encara que amb una disminució de visites a la nova pàgina principal, encara molt poc coneguda.

Per acabar, vull manifestar que ha estat per a mi un goig presidir al llarg de nou anys i uns mesos aquesta Societat, una entitat que no és presidencialista, i sí molt garant dels trets essencials inspirats pels seus fundadors. El seu sistema de renovació dels membres de la Junta i la limitació dels mandats permeten una evolució sense ruptures que cal considerar com a positiva. Els encerts que hi puguin haver hagut al llarg dels meus tres mandats han estat de tota la Junta, que ha comptat amb persones molt valuoses, algunes de les quals han servit la Societat durant molts anys. Si hi ha hagut desencerts me'ls poden atribuir a mi, per no haver sabut captar les indicacions que se m'han pogut fer.

A tots els associats i associades, i molt especialment als membres de les juntes que he tingut l'honor de presidir els dono les més expressives gràcies, que faig extensives als delegats de l'IEC. Primer el recordat professor Joan Vilà-Valentí, i actualment l'amic Oriol Nello. També he de fer una menció especial a la Blanca Betriu, secretària tècnica de l'IEC que ha estat una eficaç col·laboradora per portar a bon fi les nostres iniciatives.

Avui s'elegeix un nou president i hi haurà relleu a la vicepresidència, independentment de les vocalies. Les persones que s'han presentat als càrrecs tenen tot el meu recolzament, les conec i sé que treballaran i faran tot el possible perquè la Societat Catalana de Geografia continuï renovant-se i ampliant el nombre de membres i d'activitats, sigui pionera en molts aspectes entre totes les societats geogràfiques, i tingui un molt bon congrés de l'EUGEO dintre de dos anys.

LLARGA VIDA A LA SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA!!!

2. Lectura de l'acta de l'anterior Assemblea General Ordinària

El secretari Joaquim Farguell Pérez informa que l'acta de l'anterior Assemblea General Ordinària, que va tenir lloc el 7 d'octubre del 2020, fou aprovada per la Junta de Govern. Ha estat publicada al núm. 90 de la revista *Treballs de la Societat Catalana de Geografia* (desembre del 2020). No hi ha objeccions al redactat per part de l'Assemblea.

3. Examen i aprovació, si escau, de la memòria d'activitats del curs 2020-21

El secretari Joaquim Farguell Pérez resumeix els aspectes més rellevants de la memòria d'activitats del curs 2020-21, tancada el 14 de juliol del 2021.

No hi ha objeccions i s'aprova per assentiment. Aquesta memòria es publicarà al proper número de la revista *Treballs de la SCG*.

4. Ratificació, si s'escau, de la reducció excepcional de la quota de socis per a l'any 2022

El president Josep Oliveras explica que, com a conseqüència de la covid i la impossibilitat de fer visites d'estudi i altres activitats presencials, les quotes anuals de socis dels cursos 2019-20 i 2020-21 es van reduir de forma excepcional. Durant el curs 2021-22, si es poden recuperar les sortides i les activitats habituals, la Junta tindrà la potestat de decidir si es recupera la quota íntegra per al curs 2021-22. L'Assemblea no hi posa cap objecció a aquesta proposta. S'aprova per assentiment.

5. Examen i aprovació, si escau, de l'estat de comptes de l'any 2020 i del pressupost de 2021

La tesorera, Mariàngels Trèmols, presenta l'estat de comptes corresponent a l'exercici 2020, tancat a 31 de desembre. En aquella data, el saldo al compte corrent de la Societat era de 107.790,35 €. Els ingressos de l'exercici han estat de 18.652,01 €, que han estat inferiors als d'anys precedents com a conseqüència de la reducció de subvencions per part de la Diputació i de l'IEC i de la reducció, per segon any consecutiu, de la quota de socis. Les despeses han estat de 20.667,36 €, en bona part concentrada en l'apartat de publicacions, atesa la reducció de sortides d'estudi.

El pressupost per a l'exercici del 2021, presentat a l'IEC l'octubre de 2020, s'eleva a 25.400 €, amb la possibilitat de recuperar la quota de soci íntegra si la situació ho permet.

S'aproven per assentiment el compte de resultats de l'exercici 2020 i el pressupost de 2021.

6. Notificació dels resultats de la votació electrònica per a la renovació de membres de la Junta de Govern i proclamació de les candidatures guanyadores

Els membres de la Junta de Govern que han cessat reglamentàriament enguany són:

Presidència: Josep Oliveras Samitier (tercer i darrer mandat esgotat)

Vocalia primera: Anna Ortiz Guitart (tercer i darrer mandat esgotat)

Vocalia segona: Jaume Font i Garolera (primer mandat esgotat)

En el termini establert, s'ha rebut una única candidatura, presentada pels socis i sòcies M. Carme Montaner Garcia, Francesc López Palomeque, Francesc Nadal i Piqué i Aaron Guitérrez Palomero, que ha proposat les següents persones per proveir els càrrecs vacants de la Junta de Govern:

Presidència: Rafael Giménez Capdevila

Vicepresidència: Anna Ortiz Guitart

Vocalia primera: Joan Alberich González

Vocalia segona: Jaume Font i Garolera

La vicepresidència ha quedat vacant perquè la persona que l'ocupava és candidata a la presidència.

La Junta de Govern, amb el suport de la gerència de l'Institut d'Estudis Catalans, ha acordat també enguany la utilització de la votació electrònica, que ha estat activa des del 21 de setembre a les 9 hores fins al 6 d'octubre de 2021 a les 15 hores.

El cens electoral ha estat de 456 persones, inferior al nombre total de socis (477) perquè n'hi ha que no han informat un codi d'identificació (DNI o equivalent) o cap adreça de correu electrònic, malgrat que se'ls ha adreçat un missatge específic de requeriment.

Realitzat l'escrutini per part del Servei d'Informàtica de l'IEC, els resultats han estat els següents:

Vots emesos: 115 (25,21% sobre el total de socis i 24,11% sobre el cens)

Vots en blanc: 2 (no han marcat cap persona candidata)

Vots a persones candidates 109

Presidència: Rafael Giménez Capdevila..... 105

Vicepresidència: Anna Ortiz Guitart..... 109

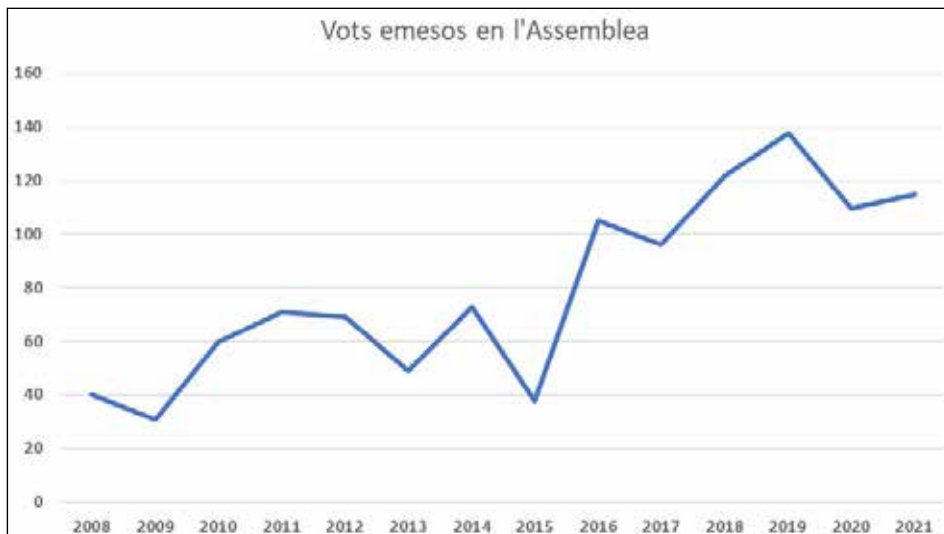
Vocalia primera: Joan Alberich González 99

Vocalia segona: Jaume Font i Garolera 98

D'acord amb el resultat de la votació, la Junta de Govern tindrà la següent composició:

Presidència	Rafael Giménez Capdevila
Vicepresidència	Anna Ortiz Guitart
Tresoreria	Mariàngels Trèmols Gironell
Secretaria	Joaquim Farguell Pérez
Vocalia primera	Joan Alberich González
Vocalia segona	Jaume Font Garolera
Vocalia tercera	David Pavón Gamero
Vocalia quarta	Jordi Royo Climent
Vocalia cinquena	Valerià Paül Carril
Vocalia sisena	Maria Antònia Casellas Puigdemasa
Vocalia setena	Meritxell Gisbert Traveria
Vocalia vuitena	Jordi Ramoneda Civil
Delegat IEC	Oriol Nel·lo Colom

La Junta de Govern agraeix el ple suport de la gerència de l'IEC per a la votació electrònica, activa des del 2016. L'evolució de la participació a les eleccions per a la renovació parcial de la Junta de Govern des del 2006 es presenta al gràfic següent.

7. Paraules del president entrant

El president elegit Rafael Giménez Capdevila adreça a l'Assemblea les paraules que es reproduïxen a continuació.

Enguany ha fet quaranta anys que, de la mà de Lluís Casassas i Carles Carreras, vaig entrar a formar part de la Societat Catalana de Geografia. Onze anys enrere, a proposta de l'amic Francesc Nadal, vaig ser escollit per primer cop com a membre de la Junta de Govern.

Després d'assumir una vocalia un any, la secretaria durant nou anys i la vicepresidència aquest darrer any, avui arribo a la presidència de la Societat amb un enorme agraïment a Josep Oliveras i a totes les sòcies i socis que heu confiat en mi en aquesta renovació de la Junta.

Com a nou president de la SCG em sento dipositari d'una herència extraordinària: la que enllaça figures prominents de la geografia catalana: Pau Vila, Josep Iglésies, Lluís Solé Sabarís, Salvador Llobet, Lluís Casassas, Roser Majoral i, més recentment, Maria Dolors Garcia Ramon, Francesc Nadal i Josep Oliveras. És una gran responsabilitat.

Responsabilitat que comparteixo amb un equip en el que tinc total confiança: la nova vicepresidenta Anna Ortiz Guitart i el nou vocal que s'incorpora a la Junta de Govern, Joan Alberich. I la resta de membres que segueixen els seus mandats: la tesorera Mariàngels Trèmols, el secretari Joaquim Farguell, les vocals Maria Antònia Casellas i Meritxell Gisbert, els vocals Jaume Font Garolera, David Pavón, Jordi Royo, Valerià Paül i Jordi Ramoneda. I el delegat de l'IEC, Oriol Nel·lo, recentment ratificat pel nou equip de govern de l'Institut.

Destaco també l'herència tan positiva d'antics membres de la Junta de Govern, com Enric Bertran, Pau Alegre i Jesús Burgueño, de qui espero poder seguir aprenent i consultant. I per suposat, un reconeixement particular per la gestió rigorosa i austera de la tresoreria, conduïda els darrers anys per l'enyorada Montse Cuxart, l'Albert Pèlach i ara la Mariàngels Trèmols. Aquest fet permet afrontar amb solvència i tranquil·litat els propers reptes.

De reptes, n'hi ha uns quants.

L'**enfortiment** de la SCG mitjançant el creixement del seu nombre de sòcies i socis. La SCG s'ha d'adreçar a les geògrafes i geògrafs del conjunt de la catalanofonia, i no únicament a les que viuen al voltant de Barcelona. Cal doncs recuperar-ne l'esperit fundacional, com una institució pensada per al conjunt de terres de parla catalana. I s'ha de retenir, tot i l'extraordinària vitalitat que demostrem les sòcies i socis veterans. El 2025 es compliran noranta anys de la fundació de la SCG i hem de ser molt nombrosos a celebrar-ho.

La **descentralització** de les activitats arreu del domini lingüístic, amb major presència a Catalunya Nord, País Valencià, Illes Balears, Andorra, fins i tot a la franja aragonesa i, evidentment, al Principat fora de Barcelona. No cal fer-ho tot a la seu central de l'IEC, malgrat les evidents facilitats d'organització.

La promoció de la geografia **catalanística**, la que es fa en català, mitjançant publicacions i activitats en el nostre idioma, perquè si no ho fem nosaltres, no ho farà ningú.

La **feminització** de la Societat, en el sentit de més dones, perquè ara només són un terç de la composició social, i també d'un major pes en la presa de decisions.

La **coordinació** amb institucions properes: la SCOT (i altres filials dins mateix de l'IEC), el Col·legi/Associació de Geògrafs, els departaments de Geografia de les universitats de l'àmbit lingüístic català, les associacions d'estudiants de Geografia.

La **rellevància** de la SCG en el context europeu, mitjançant la participació als fòrums geogràfics internacionals, en particular EUGEO i UGI, així com les relacions bilaterals amb altres institucions. Al setembre del 2023 organitzarem a Barcelona el Congrés bianual d'EUGEO, una fita que requereix des d'ara l'esforç del conjunt de la Societat.

El futur de les **publicacions** pròpies: caldrà repensar-ne el format (paper/digital), la manera d'edició (autoedició/coedició), la distribució, la professionalització de determinades tasques de difusió, la visibilitat de la SCG a les xarxes socials i als mitjans de comunicació.

L'aprofundiment de les **mirades geogràfiques sobre els problemes socials**, com l'emergència climàtica, l'exercici del poder polític, les divisions territorials, les infraestructures... La SCG ha de promoure i participar en activitats sobre qüestions geogràfiques d'actualitat, que n'hi ha moltes, contribuint així a fer més coneguda la ciència geogràfica i a augmentar-ne l'interès per l'estudi. Per tant, és també un repte incidir en la vocació pedagògica davant l'opinió pública i les persones decisòries en relació als problemes que afecten el territori català i d'arreu.

Com es veu, els reptes que té per davant la SCG són nombrosos i de diferent naturalesa, començant pel més recent: inventar-nos una nova normalitat postcovid, combinant presencialitat i eines telemàtiques perquè les activitats de la SCG arribin més lluny i a més persones.

Des de la Junta de Govern ens posem a la vostra disposició per escoltar les vostres propostes i suggeriments.

Acabo, novament agraint la confiança que m'heu fet i amb un record particular per als que considero els meus mestres principals, que m'han encoratjat i guiat en la meva activitat acadèmica i professional: Lluís Casassas, Horacio Capel, Gabriel Dupuy, Michel Savy i Albert Serratosa.

8. Torn obert de paraules

Oriol Nello, delegat de l'IEC a la Societat, es congratula en nom de la Secció de Filosofia i Ciències Socials i de l'IEC de la marxa exitosa de la Societat i felicita la Junta de Govern per la feina realitzada.

La sessió s'aixeca a les 18:35. Barcelona, 6 d'octubre del 2021.

El secretari, **Joaquim Farguell Pérez**
Vist-i-plau, el president, **Josep Oliveras Samitier**